

Kostrové pohřby na sídlištích

Kostrové pohřby na sídlištích se vyskytují po celý zemědělský pravěk a pokračují až do raného středověku.

Nachází se většinou v zásobních a jiných jamách, příkopech a valech, v základech domů (tzv. stavební oběti) anebo v samostatných hrobových jamách.

Kostrové pohřby se dají rozdělit na dvě skupiny: 1) rituální (pietně uložené), 2) nerituální (pohozené). Mohou být s milodary nebo bez milodarů, obsahovat celou kostru, části kostry nebo pouze jednotlivé kosti. Na kostrách se často objevují stopy násilí, zvláště u nerituálních pohřbů. Jednotlivé kosti se stopami pálení a štípaní mohou být dokladem antropofagie.

V době bronzové se kostrové pohřby na sídlištích objevují zvláště v období únětické kultury (např. Cezavy u Blučiny, Těšetice-Kyjovice), věteřovské skupiny (např. Velké Pavlovice, Olbramovice), na přelomu střední a mladší doby bronzové (např. Hradisko u Kroměříže, Velim u Kolína) a nejvíce nálezů máme z velatické (např. Cezavy u Blučiny) a knovízské kultury (např. Knovíz u Slaného, Čachovice). V pozdní době bronzové jsou nálezy vzácnější (např. hradisko Stillfried v Rakousku).

Důvody pohřbívání na sídlištích:

- 1) etnicko-sociální - podmaněné obyvatelstvo
- 2) rituálně-religiózní - rituály v době nepříznivých podmínek
- 3) ekonomicko-sociální - nižší vrstva obyvatel, otroci
- 4) morálně-právní - popravy provinilců, např. kamenování
- 5) nouzové - v době války, epidemie
- 6) tajné
- 7) ženy zemřelé při porodu nebo v šestinedělí mohly být považovány za nečisté, a proto nemohly být pohřbeny normální způsobem, stejně jako malé děti, které ještě nepatřily do společnosti

literatura:

BOUZEK, J. - KOUTECKÝ, D. 1980: Mohylové a knovízské kostrové „pohřby“ v jamách ze severozápadních Čech, Památky archeologické 71, 360-432.

RULF, J. 1996: Problematika pohřbů na sídlištích v českomoravském pravěku, Študijné zvesti AÚ SAV 32, 115-123.